

Балалар һәм чуртан

Идэнгә яки жиргә (уен мәйданчыкта үткәрелгәндә) сызык сызып, елга урыны билгеләнә. Елгада балыклар (балалар) йөзәләр, әйләнәләр, бер-берсен куалар (сызыктан читк чыкмыйлар). Елганың бер башында таш астына качкан «чуртан» уйнаучы балыкларны күзәтеп тора. Кинәт чуртан, таш астыннан чыгып, балыкларны куа башлый. Балыклар аннан качалар, тотылган балык чуртан ролен үти. Уен кабатлана.

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районының Кукмара шәһәре Муниципаль бюджет мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе “4нче номерлы “Ләйсән” гомумсеш төрөндәге балалар бакчасы”

Уйный

Үсәбез

Уйный

Авыз ачып калма

Балалар түгэрэк ясап басалар. Һәрберсенен алдына берәр уенчык куела. Тәрбияченең «Таралыгыз!» дигән сигналы буенча, балалар үз урыннарыннан йөгереп китэләр һәм музыка астында ирекле рәвештә биеп, уйнап йөриләр. Шул арада тәрбияче уенчыкларның берсен алып куя, шулай итеп, уйнаучыларның берсен урынсыз калдыра. Ул бубенга нык итеп сугуга (яки «Урыннарыгызга!» дип кычкыруга), балалар нинди дә булса уенчык артына килеп басалар, уенчыкны, алып, югары күтэрэләр. Уенчыксыз калган бала «авыз ачып калучы» була. Уен 5–6 тапкыр кабатлана.

- Йөгерү һәм сикерү вакытларында тәрбияче бубен кагып торырга да мөмкин.
- Уен музыка белән оештырылса, музыка житәкчесе уен барышын күзәтергә, билгеле бер этапларда музыканы жибәрергә яки туктатып торырга («Урыннарыгызга!» дип кычкырганда) тиеш була.

Үз төсеңне эзлә

Балалар берничә төркемгә бүленеп басалар. Һәр төркемгә төсле тасмалар бирелә (бер төркемгә – кызыл, икенчесенә – зәңгәр, өченче төркемгә – яшел, сары ц. б.). Төркемнәр уртада капка калдырып, түгэрэк булып тезеләләр. Һәр төркемнең үз эйдәүчесе була. Аның кулында үз төркемнең тасмалары төсендәге флаг була. Балалар бубен тавышына яки музыка астында майданчык буенча таралып йөгөрәләр. «Тукта!» дигән

сигналны ишетү белән, алар тукталып калалар һәм күзләрен йомалар. Шул арада эйдәүчеләһр урыннарын алмашалар. «Үз төсеңне эзлә!» дигән сүзгә бөтенесе күзләрен ачалар һәм үз төсләрен эзләп йөгөрәләр. Үзенең төсе янына беренче булып жыелып өлгергән төркем жиңүче була.

Үз «капитаныңны» тап

Балалар, берничә төркемгә (командага) бүленеп, майданчыкның төрле урыннарында басып торалар. Һәр төркемдә бер бала «капитан» итеп билгеләнә. Төркемнәр үз капитаннарын уртада калдырып, кечкенә түгэрәкләр ясап тезеләләр. Төркемнәр музыка астында үз түгэрәкләре буйлап әйләнәп йөриләр һәм нинди дә булса эш эшләгән хәрәкәт ясыйлар (мәсәлән, язалар, чигү чигәләр, кер юалар һ. б.). Тәрбияченең «Йөгер!» дигән сүзенә барлык балалар майданчык буенча таралышып йөгөрә башлыйлар, «Тукта!» дигәч, бар да тукталалар һәм күзлүрен йомалар. Шул арада капитаннар урыннарын алышыналар. Тәрбияченең «Капитаныңны эзлә!» дигән сүзләренә барысы да күзлүрен ачалар һәм ничек тә булса тизрәк үз капитаны янына жыелырга тырышалар. Үз капитаны тирәсенә башкалардан элегрәк жыелган төркем жиңгән санала. 2–3 уеннан соң капитаннар алмашына. Уен 4–5 тапкыр кабатлана.